

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Symbolika ohně v Platónově podobenství o jeskyni

Autorka: Kateřina Jarošová

Vedoucí práce: Mrg. Stanislav Synek, Ph.D.

Předkládaná bakalářská práce hledá odpověď na otázku, „jak rozumět symbolu ohně v Platónově podobenství o jeskyni“ (Úvod, s. 6), neboť přestože je toto slavné podobenství předmětem mnoha odborných studií, jednoznačná odpověď na zmíněnou otázku chybí (a patrně není ani možná, podobně jako není možný úplný a jednoznačný výklad tohoto podobenství jako celku). Práce je psaná srozumitelným jazykem, překlepů a hrubek je zde snesitelné množství. Postup výkladu je celkově dobře sledovatelný, byť tu a tam se zadržává: autorka se místy opakuje, někdy do textu vkládá překvapivá tvrzení, která z postupu argumentace jaksi vyčnívají apod. Jsou zde také jisté formální nedostatky – autorka kombinuje více typů formátování citací: autor–rok v textu, tři různé formáty v poznámkách pod čarou (srov. např. pozn. č. 7, 11 a 34). V seznamu literatury u některých položek chybějí údaje (např. místo vydání).

Celkově je práce členěna (až na pár drobností) logicky: autorka nejprve shrnuje podobenství o slunci, úseče a jeskyni (kap. 2–4) a po rekapitulaci Sókratova výkladu podobenství z *Ústavy* (kap. 5) a krátké zmínce o symbolice ohně u presokratika Hérakleita z Efesu se přesunuje k představení vybraných interpretací ze sekundární literatury. Jejich výběr pokládám za dostačující, i když málo zdůvodněný. Jsou zde totiž vedle interpreti takřkajíc „různých váhových kategorií“: vedle „prominentních“ osobností, jako je A. Bloom či J. Annas, zde najdeme interpretace málo známé, aniž by bylo vždy jasné, proč si autorka zvolila právě je, resp. čím jsou pro její téma zajímavé. V kap. 9 pak autorka představené výklady srovnává a v závěru vše rekapituluje.

K práci mám ovšem několik kritických připomínek.

1. Autorka věnuje hodně prostoru shrnutím a rekapitulaci (jak primárního textu, tak textů sekundárních) a (bohužel) velmi málo prostoru vlastní interpretaci a myšlenkové práci s těmito prameny.
2. Rekapitulující části se místy věnují motivům, které s probíraným tématem příliš nesouvisí, resp. autorka je k vlastní interpretaci nevyužívá (např. na s. 17), nebo je její výklad příliš stručný a nesrozumitelný (např. věta na s. 18: „Dle mého je tedy duše příliš zahlcena a kvůli tomu není schopna vidět tak bystře. Pokud by však byla přebytečných věcí zbavena, viděla by bystřeji“). Podobně kap. 6 řadu věcí opakuje a mnoho nového nepřináší.

3. V kap. 7 (o Hérakleitovi) není jasné, z čeho autorka cituje (KD22 B30). Motiv ohně zde mohl být trochu více rozvedený, naopak není jasné, proč autorka zmiňuje „boj protikladů“ (a jakou to má souvislost s motivem ohně).
4. Ve výkladu se ztrácí (nebo možná chybí) jasná myšlenková linka, která by umožnila předkládané interpretace lépe utřídit a v závěru lépe porovnat.
5. Autorčin vlastní komentář, resp. výklad sekundárních pramenů je velmi kusý a málo srozumitelný, někdy není jasné, jak k němu autorka došla, např.:
 - u A. Blooma: závěrečný odstavec této podkapitoly (s. 24) pokládám za důležité shrnutí, které si zasloužilo více prostoru.
 - u M. Spanakise: celý závěrečný odstavec na s. 28 („Pokud bychom...“);
 - u Z. Kratochvíla: „Oheň v jeskyni je tedy metaforou pro masmédiá, ...“ (s. 30) – To Kratochvíl neříká.
6. V závěru 9. kapitoly (která srovnává probírané interpretace) se autorka vrací k Hérakleitovi jen jakoby náhodou a příliš krátce, což je škoda: tento motiv šlo filosoficky daleko lépe využít.

Na práci bych rád ocenil autorčin přístup a snahu: Kateřina původně usilovala o psychologicky zaměřenou práci a s filosofickými texty měla jen základní zkušenost, navíc si sama zvolila téma, které je nejen abstraktní a myšlenkově náročné, ale zároveň velmi nejednoznačné. Vlastní zpracování má své limity, autorce se nicméně podařilo ukázat různé odpovědi na úvodní otázku a zformulovat vlastní stanovisko.

Celkové hodnocení. Přes uvedené výhrady a s vědomím, že autorka zpracovávala filosoficky náročné téma, práci doporučuji k obhajobě s výchozím hodnocením „velmi dobře“.

Mgr. Stanislav Synek, Ph.D.